

Arm maar toch rijk

Uit het leven van mijn

bèbe Andries Post (1886-1942)

en

bessien Johanna Jurianna Bakker (1888-1960)

Johanna Martens

In dankbare herinnering aan onze lieve moeder.

Colofon

Auteur Johanna Martens
Opmaak/lay-out Dinie Martens

ISBN 9 789462 544963

C 2015-05 Heijink, Hardenberg
Uitgegeven in eigen beheer

Alle rechten voorbehouden.

Overname van informatie uit deze uitgave: alleen met bronvermelding.

INHOUD:

Woord vooraf	9
1. Onze voorouders van bèbe's kant	13
2. Bèbe's enige broer.....	16
3. Bèbe's zussen	34
4. Onze voorouders van bessien haar kant.....	37
5. Het leven van Jan Bakker.....	39
6. De schokker vergaat.....	53
7. In de lijn der geslachten	63
8. Het gezin van bèbe en bessien	76
9. Schrijvende zussen.....	93
10. Uit het dagelijks leven.....	107
11. Rouw in het gezin	119
12. Een armoedige tijd	125
13. Het kerkelijk leven	136
14. Zoete banden	141
15. De oorlogsjaren.....	145
16. Na de oorlog.....	156
17. Kleinkinderen.....	164
18. Bessien krijgt reuma.....	172
19. Een meelevende moeder	181
20. Een gunnende moeder.....	192
21. De laatste levensjaren van bessien.....	201

Ome Louw	212
1. Herinneringen aan ome Louw	213
2. Ome Louw wordt ziek	220
3. God is goed	231
Gedicht	239
Stamboom familie Post	240
Stamboom familie Bakker	242
Kinderen en kleinkinderen bèbe en bessien	244

Woord vooraf

In 1994 hebben velen uit de familie het boekje “God Die helpt in nood” ontvangen. Daarin heb ik het leven beschreven van hen die ons zijn voorgedaan uit ons voorgeslacht uit Urk, de familie Post en Bakker van moeders kant. Moeder vertelde ons veel over vroeger, over haar eigen vader en moeder, Andries Post en Johanna Bakker, mijn bèbe en bessien. En over Jan Bakker, haar grootvader, zijn gezin, leven en sterven.

Na het eerste boekje heb ik nog meer brieven van bèbe en bessien gekregen van familie. Deze heb ik tussen het eerste boekje “God Die helpt in nood” gevoegd zodat er één geheel is ontstaan met als resultaat dat het dit boek geworden is. Ook zijn er meer foto's toegevoegd.

Veel herinneringen aan het voorgeslacht zijn moeder in haar jeugd verteld; veel heeft zij onthouden.

Hoorde ik over hen, dan dacht ik: wie weet nu later nog iets van deze mensen af? Van hun afkomst, hun omstandigheden, maar bovenal van hun leven in de vreze des Heeren. Het waren biddende ouders en grootouders.

Veel brieven die bèbe en bessien aan hun kinderen schreven, getuigen daarvan.

Genade is geen erfgoed. Want er is niemand die God zoekt. Maar het zou groot zijn als de Heere nog wil werken in de lijn der geslachten. In hen die ons ontvielen lag niets waardigs. Maar we mogen wel de hand des Heeren opmerken Die wonderen heeft bewerkt opdat Hij de eer mag ontvangen.

Psalm 78:4 zegt het zo:

“Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft.”

Het leven en sterven van ome Louw is aangevuld met foto's. Hij was moeders jongste broer en heeft altijd een kinderlijk verstand gehouden. Hij is 58 jaar geworden en bij ons thuis in Ommen gestorven. Zijn ziek- en sterfbed hebben wij van nabij meegemaakt. Dat was van 1 april tot 30 juli 1986. Een tijd die ik niet had willen missen, want er is van zijn ziekbed toch een sprake uitgegaan.

Bij het schrijven over onze grootouders noem ik hen bèbe en bessien, de Urker benamingen voor grootvader en grootmoeder. Ook heb ik hun omgangstaal in het Urkers opgeschreven.

Het kan zijn dat wanneer u als familie over hen leest, u zelf zich nog meer of andere gebeurtenissen weet te herinneren. Maar ik heb opgeschreven wat ik van mijn moeder heb gehoord. Ik ben me ervan bewust dat het daarom beperkt is.

Toen ik dit voorwoord begon te schrijven, leefde mijn lieve moeder nog. Maar op 30 maart 2013 heeft zij ook het tijdelijke met het eeuwige moeten verwisselen. Zij had een zeer goed geheugen en kon mooi vertellen over wat gebeurd was in vroeger jaren. Behalve de brieven is al de informatie van haar afkomstig. Daardoor is het boek geworden tot wat het nu is. Wanneer ik al die informatie over het voorgeslacht lees, dan ben ik verwonderd en dankbaar dat mijn moeder dit alles heeft onthouden en verteld. Het manuscript heeft ze nog wel gelezen, en hier en daar een opmerking geplaatst of verandering gemeld. Ze zei vaak: “Schrijf het maar eenvoudig op, oenze Johanna”. En: “Och, och, wat waren we als gezin toch gezegend met zo’n vader en moeder”.

Zij is 91 jaar geworden. Haar leven was zoals een gedichtje verwoordt: “Ik hoef niet vooraan te staan, Heere, als ik maar mee mag gaan.”

Op woensdag 3 april 2013 is in de christelijk gereformeerde kerk te Elburg de rouwdienst gehouden door ds. K. Hoefnagel. Hij is een kleinzoon van moeders ome Louw Post (1901-1965), de enige broer van bèbe Andries. Ieder jaar logeerden wij enkele dagen in de Katwijkse pastorie waar hij toen predikant was. Moeder en Klaas hadden een band met elkaar. Hij kende moeder goed, wat ook tijdens de rouwdienst merkbaar was. Er is gesproken uit Psalm 42 waarvan de inhoud haar leven was. Zij is in Ommen op de begraafplaats aan de Hardenbergerweg bij vader in het graf gelegd.

Zus Dinie wil ik heel hartelijk dankzeggen voor het vele werk dat zij heeft gedaan door alles te typen en foto’s te scannen. Fijne en soms ontroerende uurtjes hebben we hierdoor samen gehad. Schoonzus Joke Martens-Bevelander bedank ik voor het nakijken van het manuscript. Een hele klus, waar ze ons goed mee geholpen heeft.

Mogen we tot slot ter harte nemen wat bessien in één van haar brieven aan haar kleinkinderen schreef:

“Kinderen, leren jullie maar vroeg de Heere zoeken. De Heere geeft er een belofte bij, lieve kinderen: Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.”

“Arm maar toch rijk”. Dat waren bèbe en bessien. Arm in het dagelijkse leven, arm van geest, maar rijk in God.

Ommen, november 2014

Johanna Martens

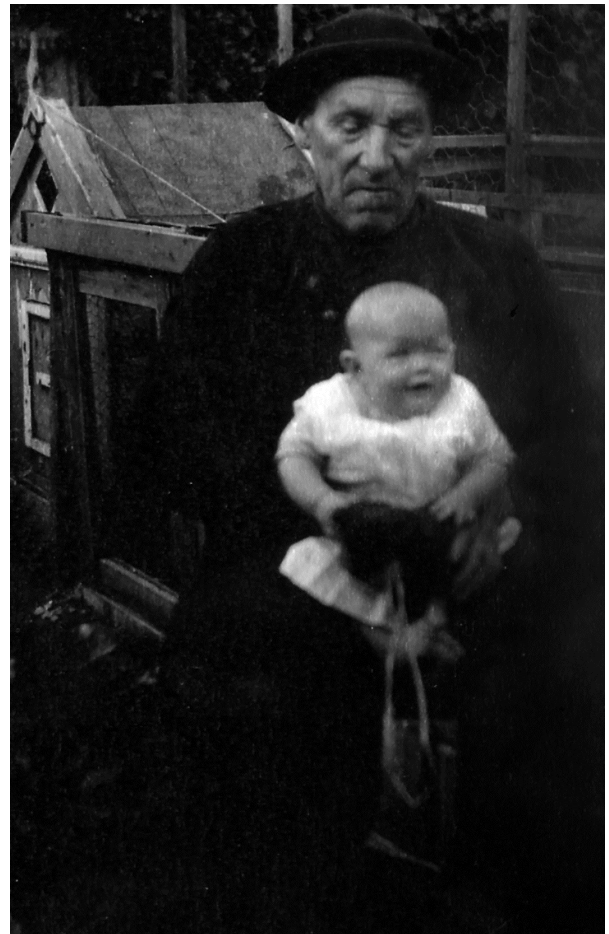

Johanna, moeder, Dinie
(16 maart 2013)

Arm maar toch rijk

*Gerrit Post (1857-1939).
Deze foto is genomen op 7 augustus 1925.
Hij is hier 68 jaar.*

*Hiernaast: Gerrit Post met zijn
kleindochter Albertje Post (1925).
Albertje is het eerste kind van zijn zoon
Louwe (bèbe, zijn enige broer) en zijn
vrouw Boukje Koffeman.*

1. Onze voorouders van bèbes kant

Gerrit Post en Albertje Visser, bèbes ouders

Er wordt op Urk nog wel eens aan mij gevraagd: "Van wie bin jie er iene?"

En wanneer ik dan zie dat de vraagsteller een ouder persoon is, dan geef ik als antwoord: "Ik ben een dochter van Wilhelmine van Andries van Gerrit van Abbe (Albertje) en m'n bessien was Anna van Jan van Annegien."

Meestal gaat er dan al wel een lichtje branden en weten ze in welke familie ze mij moeten plaatsen.

De ouders van mijn bèbe Andries Post waren Gerrit Post, geboren 26 augustus 1857 en Albertje Visser, geboren 14 maart 1861.

Gerrit Post en Albertje Visser trouwden op 20 september 1884 en kregen tien kinderen waarvan er drie jong zijn gestorven. De zeven overige kinderen waren: Aaltje, Andries, Adriaantje (Jane), Ede, Aaltje, Louwe en Aafje.

Bèbe Andries had dus vijf zusters en een broer. Aan zijn broer Louw was hij nauw verbonden.

Bèbes moeder Albertje Visser was een lieve vrouw in de vreze des Heeren. Van haar voorgelacht weten we alleen dat haar ouders Andries Visser en Aaltje Berends heetten. Naar deze Andries Visser was bèbe vernoemd.

Toen op 21 juni 1921 Koningin Wilhelmina een bezoek op Urk bracht is op die dag mijn moeder geboren en naar de Koningin vernoemd. De Koningin wilde haar naamgenootje graag zien en liep langs het huisje van Wijk 5-57 waar moeder op de arm van haar bessien Albertje voor het raam te zien was.

Het jaar daarop is Albertje Visser op 61-jarige leeftijd overleden. Dat was op 8 oktober 1922.

Bèbe Andries Post was 36 jaar toen zijn moeder stierf en had toen zes kinderen, van wie mijn moeder toen de jongste was. Daarna zijn nog twee kinderen geboren; Jan en Louwe.

De vader van bèbe, Gerrit Post, kwam vaak bij bèbe en bessien thuis, omdat bèbe zijn vader dan voorlas uit een goed boek. Mijn moeder herinnerde zich nog dat haar vader dan voorlas uit het boek van wijlen ds. G. van Reenen over de samenspraak van Bart en Kees. Dan hoorde ze haar vader telkens om beurten zeggen: "Bart: (...)" en dan weer "Kees: (...)".

Op 1 oktober 1939 overleed bèbes vader Gerrit Post op de leeftijd van 82 jaar.

Een stukje geschiedenis

Toen bèbe en bessien op 25 mei 1928 hun achtste en tevens jongste kind kregen, onze ome Louw, overleden 30 juli 1986, vernoemden ze hem naar bèbes enige broer Louwe (6 maart 1901-26 maart 1965). Deze broer was weer vernoemd naar zijn grootvader die de mooie naam Louwrens Post droeg. Deze Louwrens was de vader van bèbes vader Gerrit Post. Louwrens Post was in 1828 op Urk geboren, was visserman en trouwde op 24-jarige leeftijd in 1852 met de 24-jarige Aaltje Ras. Ze kregen samen acht kinderen, van wie bèbes vader Gerrit Post de derde was.

Toen Gerrit in 1863 6 jaar was verhuisde het gezin naar Harlingen.

Op 15-jarige leeftijd verloor Gerrit Post zijn moeder Aaltje Ras op de leeftijd van 46 jaar, in het jaar 1872. Zijn vader Louwrens Post trouwde twee jaar later in 1874 in Den Helder op 46-jarige leeftijd voor de tweede keer met de 34-jarige Klaartje Flens uit Den Helder. Samen kregen ze vier kinderen. Sjoerd Post, geboren in 1875, was daar de oudste van. Elders in het boek staat hij op de foto bij het tweede huwelijk van bèbes broer Louwe met mej. Alie v/d Lande. Sjoerd was een halfbroer van bèbes vader Gerrit Post. Moeder vertelde dat deze Sjoerd in 1949 haar eens in Ommen heeft bezocht: "Hij stond aan m'n bed, want ik moest rust houden toen ik van oenze Herman in verwachting was."

De vader van Gerrit Post, Louwrens Post, is in 1919 op 91-jarige leeftijd te Den Helder gestorven, en in Huisduinen begraven. Bèbe Andries was 33 jaar toen zijn bèbe Louwrens Post stierf. In 1922 stierf Louwrens Post zijn tweede vrouw Klaartje Flens op 82-jarige leeftijd. Ook zij is in Huisduinen begraven.

Andries Post

Bèbe Andries Post was de tweede uit het gezin van Gerrit Post en Albertje Visser. Hij werd op 2 oktober 1886 op Urk geboren.

Bèbe Andries Post was een ootmoedig man, teer in de omgang en wijs in de Schriften. Hij kon als een Timothëus zeggen van zijn jeugd af aan de Heere te hebben gevreesd. Ook anderen uit het gezin vreesden de Heere.

Zoals velen in die tijd ging hij al op jonge leeftijd met zijn vader mee om te vissen. Later voer hij op de UK-80 bij Bram Ras, "Bram van Age" en op de UK-148.

Hij trouwde op 26 juni 1909 met Johanna Jurianna Bakker. Ze waren toen 23 en 22 jaar. Hun huwelijk werd gezegend met acht kinderen:

Gerrit (geb. 29 november 1909), Annegiena (geb. 4 augustus 1911), Albertje (geb. 13 september 1913), Dina (geb. 24 januari 1916), Aaltje (geb. 25 januari 1918), Wilhelmina (geb. 24 juni 1921, mijn moeder), Jan (geb. 15 april 1924) en Louwe (geb. 25 mei 1928).

De 4e van rechts: bèbe Andries Post bij het Top achter de palen tijdens het binnenhalen van de haringvangst.

Al jong werd bèbe voor het ambt van ouderling gekozen in de Christelijk Gereformeerde Kerk (het oude Christelijke "Karkien"). Hij ging daar menigmaal voor in het lezen van een preek. Vanaf zijn 33e jaar was hij al een ernstig maagpatiënt en kon hierdoor menigmaal zijn werk als Noordzeevisser niet verrichten. Dan zat hij vaak thuis netten te boeten. Wat moet dit voor bèbe een moeilijke weg zijn geweest, om in een armoedige tijd vaak niet in staat te zijn om geld voor zijn gezin te verdienen.

Vertelt de Schrift ons zelf niet, dat 's mensen meeste dagen op aarde zullen wezen moeite en verdriet?

Ook voor bessien, in het grootbrengen van haar gezin met een dubbele zorg om Gerrit en Louw, twee jongens van wie bij het opgroeien bleek dat ze verstandelijk niet goed waren. Wel gingen ze net als ieder ander kind naar school. Maar toch hebben ze het lezen en schrijven nooit geleerd. En in een armoedige tijd zoals het toen op Urk was, betekende dit dat zulke jongens ook niets konden verdienen.

Maar ziende op onze grootouders mogen we wel opmerken dat Gods genade in hen verheerlijkt was, omdat ze in zulke moeilijke omstandigheden toch mochten buigen onder Gods wil. Ja, ze mochten zelfs wel eens zeggen dat het hun aan niets ontbroken had. Dat is een geheim wat alleen genade leert. We hebben grootouders gehad, die niet als rechthebbende mensen door het leven gingen, maar in diepe afhankelijkheid van de Heere leefden.

*Bèbe Andries Post (1886-1942) en bessien
Johanna Jurianna Bakker (1888-1960) in
jonge jaren.*

2. Bèbes enige broer Louwe Post

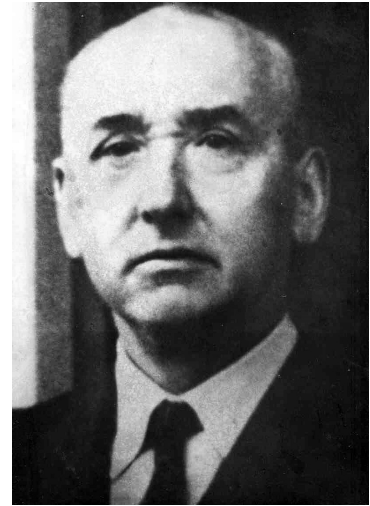
Geestelijke banden

Zoals we weten had onze bèbe Andries Post vijf zussen en een broer: Louwe, geboren 6 maart 1901. Aan deze broer was bèbe hartelijk verbonden omdat ze elkaar op geestelijk gebied goed verstonden. Bèbe was van 1886, dus 15 jaar ouder dan zijn broer Louwe. Beiden zaten ze in het ambt van ouderling. Bèbe in de Christelijke Gereformeerde kerk op Urk en zijn broer Louwe in de Christelijke Gereformeerde kerk van Zaandam. Louwe viste in zijn jonge jaren op het IJsselmeer. Voordat Louwe in 1901 het levenslicht zag, waren er drie broertjes gestorven met allemaal de naam Louwe.

De eerste Louwe werd op 30 december 1892 geboren, maar is slechts 1 maand geworden. Op 2 februari 1893 stierf dit kind. Bèbe Andries was 6 jaar toen dit broertje stierf. Daarna werd op 27 februari 1894 weer een Louwe geboren. Dit kind stierf toen het 4 maanden was, op 23 juni 1894. Bèbe was 8 jaar. Een derde Louwe werd geboren op 14 december 1897, 2 jaar na Ida (1 september 1895). Dit jongetje stierf op 6 oktober 1900 toen het 2 jaar was. Bèbe was toen 14 jaar en heeft het verlies van deze drie broertjes zich zeker weten te herinneren.

*Louwe Post met zijn vrouw
Boukje Koffeman.*

Louwe Post (1901-1965)

Op 6 maart 1901 werd de 4e Louwe geboren. Zijn moeder Albertje Visser zei tegen haar man: “Lutten we hem maar gien Louwtjen neumen, want alle Louwtjes goanen dood.” Maar Gerrit Post zei: “Dit keend zal ok Louwe hieten.” En dat was dus bèbes broer Louwe waar hij een hele goede band mee had.

Louwe Post is in zijn eerste huwelijk getrouwd geweest met Boukje Koffeman, geboren op 21 april 1902. Zij was de dochter van Albert Koffeman en zijn vrouw Trijntje Kramer. Trijntje had na het overlijden van haar man Albert een winkeltje om in haar levensonderhoud te voorzien. Op Urk het bekende winkeltje van ‘Trien van Boutjen’.

Louwe Post en Boukje Koffeman zijn op Urk in de Urker klederdracht getrouwd op 18 februari 1924. Ze zijn in de Zaan gaan wonen waar hij op de cacao-fabriek is gaan werken.

Louwe en Boukje kregen drie kinderen: Albertje in 1925, Tinie in 1927 en Gerrit in 1931. Tinie is later getrouwd met Gerrit Hoefnagel, geboren 6 mei 1923 en op 26 januari 1996 overleden. Zij zijn de ouders van ds. (Klaas) Hoefnagel, Christelijk Gereformeerd predikant te Meerkerk.

In de kracht van het leven kwam Boukje op het ziekbed te liggen wat haar sterfbed zou worden, op de jonge leeftijd van 32 jaar. Drie maanden voor haar sterven, in het jaar 1935, schreef ze bèbe en bessien nog een brief.

Zaandam, 5 januari 1935
Zaterdagmorgen, halfacht

Geliefde schoonzuster en zwager,

Uw brief ontvangen, waarvoor ik u zeer dankbaar ben. Ik ben er heerlijk door vertroost geworden. Want als je je indenkt in welke toestand je hier ligt en dan wie weet hoe lang? O, dan verlangt een mens naar troost.

Het meeste naar de Goddelijke Trooster, die meer dan een moeder kan troosten. Nu, ik was dan ook wel in opstand hoor, dat ik hier kwam te liggen. En dan gaat de mens aan het vragen waarom nu juist zo'n weg, Heere? Waarom kon U nu ook geen andere weg met me houden? Ja, dan durft die mens heel wat aan om tegen die Almachtige op te staan, Die zich toch nooit vergissen kan en Die juist weet wat goed voor ons is. En ik hoop dan ook van harte dat ik bewaard mag blijven voor zelfbeklag en dat het mag bewaarheid worden het niet waaróm, maar waartóe. Nu zuster en zwager, had ik er al een bang voorgevoel van. U moet weten dat ik wel eens ogenblikken gehad heb, dat ik het goed had en dat ik dan die Psalm kon verstaan: "Maar het is mij

goed, mijn zaligst lot, nabij te wezen bij mijn God." Onder veel tranen, maar dat zijn de heerlijkste ogenblikken in mijn leven geweest. En dan heb ik een oude vriendin die mij dan wel eens opzocht, en aan wien ik dan mijn ganse hart durfde te openbaren. Maar dan ook aan niemand anders, en o, dat oude mens verstond mij altijd zo goed, zodat wij aangename uurtjes samen doorgeleefd hebben. En nu is het eigenaardige ze heeft niet veel vrienden, want ze zegt te veel. Maar ik noem haar mijn tweede moeder omdat ik mij zo erg aan haar aangetrokken voel. Om nu hier op neer te komen, dan zei ik zo vaak: "O, vrouw Op de Velde, ik ben er nog lang niet, ik geloof dat ik nog zo'n donkere weg door moet."

Louwe Post met zijn vrouw Boukje en hun dochtertje Albertje, 15 augustus 1925. Ze zijn hier resp. 24 en 22 jaar.

Dat had ik maar steeds bij me. 't Was of ik in huis vervolgd werd van stap tot stap. Nu dan zei vrouw Op de Velde: "Kind, heb je dan nog niet genoeg gehad?" En dan zei ik: "Nee, noch op natuurlijk, noch op 't geestelijk gebied, nee. Want ik miste al het licht, ik zie geen enkel lichtstraaltje."

Ik kan het niet zo in woorden uitdrukken. Ik geloof dat ik de Christus niet genoeg nodig leek te hebben. En ik weet heel goed zonder de Borg kan het niet, Die onze schuld overneemt. En dat maakt mijn voornaamste strijd uit. Wel ken ik de verborgen omgangen. Maar ik geloof dat het lang niet genoeg is. En nu, geliefde zus en broer, nu is het mij net of ik me doodgewerkt heb en nu voel ik mij als een eenzame mus op het dak.

En nu wacht ik maar stil af, want als wij het ook vast moeten houden, dan komt er niks van terecht. Maar dit durf ik er dan nog aan toe te voegen. Ik hoor bij dat volk dat des 's nachts het gewezen kent.

Nu, Louwe zie ik niet voor zondagmiddag. Donderdagavond heb ik hem voor het laatst gezien, want hij heeft die dienst van 8 tot 4 dus dan kan dat niet anders. Maandag krijgt hij een huishoudster en dan kan ik mijn hoofd gerust neerleggen. Ze is 33 jaar, dus van onze leeftijd. Dat heb ik hem allemaal al voorspeld, al van dat ik ziek was. Nu en wat mijzelf betreft, ik ga nog niet vooruit. Ik hoest vreselijk. Nu moet ik rauwe wortelen en rauwe groenten eten. Nu dat valt niet mee. Vanmiddag moet ik aan de rauwe bieten. Ik heb ook al rauwe witte kool gehad en rauwe andijvie. En aan de hoest is alles al gedaan. En nu is het laatste redmiddel dat ze mij gisteren gegeven hebben een injectie. Die krijg ik 2 keer in de week, net zolang tot ik niet meer hoest. Ook weet ik dat het mijn linkerlong is, mijn rechter is nog goed. De kindertjes hebben me dinsdag voor het raam Nieuwjaar gezegd. Daar heb ik gelukkig geen erg meer in. Nu, gedag hoor allemaal. En Annigje wordt nog bedankt voor haar kaartje en briefkaart. Dag hoor van tante Bou. Met een kus mag nu niet.

Rouw in de familie

*Boukje Post-Koffeman
(geb. 1902, overl. 1935)*

Op 19 maart 1935 kwam het droeve bericht dat bèbes en bessiens schoonzus Boukje Post, het tijdelijke met het eeuwige heeft moeten verwisselen. Nog maar 32 jaar. Ze liet haar man met drie kleine kinderen achter. Albertje was 9 jaar, Tinie 7 en Gerrit was 3 jaar.

Wat een verdriet. Maar toch, ze mocht ingaan in die rust, daar waar niemand meer zal zeggen: Ik ben ziek (Jesaja 33 : 24). Al haar tranen voor eeuwig afgewist en eeuwige vreugde mocht uit genade haar deel worden. Wat een ruil zal dat geweest zijn na zo'n smartelijk ziekbed.

Ze stierf met Psalm 17 : 8 (berijmd) op de lippen:

‘Maar blij vooruitzicht dat mij streelt!
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd, met Uw Godd'lijk beeld.’

Bèbe Post was juist in maart 1935 een paar dagen in Ommen gelogeed geweest bij zijn dochter Albertje die op 9 februari van dat jaar met ome Hendrik Nentjes was getrouwd.

Bèbe en Bessien schreven over het verdriet dat in de familie was gekomen het volgende:

Urk, 24 maart 1935

Zeër geliefde kinderen,

Wij nemen door 's Heeren goedheid de pen op om u lieden een paar lettertjes te schrijven. Hopende dat u lieden ze in gezondheid moogt ontvangen. Zo lang ik bij u lieden weg ben heb ik nog geen tijd gehad om te schrijven. Ik ben toen zaterdag dat ik thuiskwam dadelijk weer weggegaan naar je ome Louwe omdat er bericht was gekomen dat je tante Boukje zo min was en dat wist je ome Klaas¹ niet. Die kwam om drie uur thuis en toen zijn we dadelijk weer weggegaan. Je moeder ook.

Je tante Boukje heeft erg veel geleden, ze heeft tot het laatste ogenblik haar verstand gehad en ze heeft die zondag voor haar sterven ook zo'n heerlijke getuigenis afgelegd. Ze riep elk bij haar bed en zei dat ze sterven ging, maar dat ze ook sterven kon. Want ze wist nu dat ze naar Jezus ging. Dat, lieve kinderen, ze is uit haar lijden en wij geloven dat ze juicht voor de troon, want ze zat er altijd vol van, maar ze was erg schuchter. En als dan zo'n schuchter mens zo vrijmoedig begint te getuigen van de hoop die in haar is, dan kunnen en mogen wij geloven dat het waarheid is. Maar het blijft voor je ome Louwe een hele slag, drie kinderen en in den vreemde. Maar de Heere geeft geen rekenschap van zijn daden. Hier zijn een boel zieke mensen en ook de kinderen hierin huis, hebben ook allemaal niet goed geweest. Nu is het onze Annegien. Ze was vannacht ziek, maar nu gaat het wel weer. Je moeder is ook half-half en dan 's morgens pijn in haar gezicht.

Dat ze hebben er hier niet veel moed in. Wij moesten daar net om lachen, zo beteuterd zaten ze te kijken. Wij zullen hopen dat het spoedig over is. Nu nieuws is hier ook niet. Van ons allen genacht.

Je vader

Bessien voegde er aan toe:

Nu ons Albertje, je vader heeft alles al geschreven en weet niet veel meer. Wij zullen je hullen met Koert² meegeven en die zal jullie nog wel wat weten te vertellen. Zaterdag is tante Boukje begraven.

Toen wij kwamen was zij nog zo goed bij en ze heeft nog veel gesproken.

¹ *Klaas Koffeman, een broer van tante Boukje, getrouwd met bèbes zuster Aafje.*

² *Koert Koffeman, broer van tante Boukje, was met de zus van ome Hendrik Nentjes van tante Albertje getrouwd: Marretje Nentjes.*

Ze zei nog tegen mij dat ze uitgesproken was. En, zei ze, heb ik het dan te vroeg gedaan, dan weten jullie het maar.

Ze vroeg of je vader je ome Louwe bij wilde staan. Ja kinderen, dat was afscheid nemen. Zij was zo goed bij. Maar als jullie eens zouden lezen hoe een mooie brief wij van haar gehad hebben. Dan zeg je: Dat kan niet buiten genade om. Zij heeft het ook getuigd. Het is wel erg jammer voor ome Louwe en de kinderen. Nu, de dood komt altijd nog onverwacht.

Nu kinderen, ik hoop dat jullie deze letteren in goede gezondheid moogt ontvangen. Nu verders genacht.

Je moeder

Tante Annegien schreef hierover:

Urk, maandag 18 maart 1935

Zeer geliefde zuster en zwager,

Wij zijn allen nog goed gezond en dat hoop ik van u beiden hetzelfde. Vader is goed overgekomen en wat trof hij mooi weer hé. Het was net zomer. Moeder zou vrijdag nog eerst naar jullie toe geweest zijn, maar toen werd er opgebeld dat tante Bou erg min was en toen was ze blij dat ze maar niet gegaan was. We waren ook blij dat vader kwam. Hij was net goed en wel thuis, toen zijn ze samen weggegaan. Ome Klaas kwam zaterdagmiddag om drie uur in de haven. Toen hoorde hij dat tante Bou zo ernstig was, dat toen is hij direct weer weggegaan. Want hij wou haar toch nog eens zien. Toen zijn vader en moeder ook meegegaan. Dat om half vier waren ze al buiten de haven. En Trien is er zaterdagmorgen heengegaan met de kinderen en tante Aafje en m'n bèbe. Dat de hele familie is er naar toe. Maar nu is er bericht gekomen dat ze eventjes beter was. Er is geen genezing meer voor haar. Ze heeft TBC in haar buik, en heeft veel pijn nu. Dat het is toch wat, hé. Zo'n jong mens. Ik heb toch zo met haar te doen. En het ergste is nog voor ome Louw en de kinderen. Ik moet er niet aan denken. Want wat zal het toch wat zijn voor haar als je van alles moet scheiden. Maar ik geloof dat zij het beter zal krijgen, als dat ze nu heeft, want ze is helemaal veranderd. Ze neemt alles zo kalm op.

Nu zus, ik moet eindigen, het is al laat en morgen moet ik wassen. Ik heb nu een groot huisgezin. Dat we gaan gauw naar bed. Maar nu moet ik nog even vertellen dat we zo lekker van alles gesmuld hebben. Het was allemaal even lekker. Nu, genacht hoor zus en zwager van mij Annegiena Post.

Lieve zus en zwager,

Ik begin weer eens opnieuw te schrijven. Het is dinsdagmorgen. De brief was nog niet weg. En nu krijgen wij daarnet het treurige bericht dat tante Bou al overleden is. Vannacht om half drie. Dat nu zullen ze vandaag of morgen wel komen met haar. Want ze wordt hier begraven. Dat zus, wij zitten hier allemaal in diepe rouw. Maar we kunnen nu wel geloven dat ze het beter heeft. Want ze heeft veel geleden en ze is zo kalm uitgegaan. Nu zus, ik eindig hoor.

Genacht allemaal van mij, je zuster Annie.

Ook mijn moeder (14 jaar), en broertje ome Jan (11 jaar) schreven in deze brief een woordje:

Zeer geliefde zuster en zwager,

Ik neem de pen op om jullie een briefje te schrijven. Ik ben nog goed gezond en hoop van jullie hetzelfde. M'n moeder is een zaterdagmiddag onverwacht weggegaan want m'n tante Boukje was zo min. Vrijdagmiddag zijn ze opgebeld en zaterdagochtend zijn ze allemaal weggegaan.

Maar we hebben het best bij ons Annegien hoor. Ze kan goed eten koken. Het kalfsvlees smaakte lekker en de schelvis ook hoor. We hebben er lekker van gesmuld. Nu meer weet ik niet. Genacht van mij, Wilhelmina Post. Daag.

Zeer geliefde zuster en zwager,

Ik ben nog gezond en hoop van u hetzelfde. Ik heb de pen maar even opgenomen om u te schrijven. U moet maar niet naar mijn schrijven kijken, want Annegien zit te naaien en moeder en vader zijn naar de Zaan, want mijn tante Boukje is zo min. Maar Annegien is nog thuis en die kan goed kokken. Kropt Hendrik het ook nog? Het is hier erg leeg en niks gezellig hoor. Want wij zitten met z'n drieën om de tafel. Ik heb zoveel haring opgegeten dat ik er buikpijn van kreeg en die spouwers en die schelvis vond ik heerlijk!

Nu, genacht van mij, Jan Post. Daag. Nu genacht lieve zuster en zwager, met een kus. Daag.

De begrafenis

Tante Boukjes wens was op Urk begraven te worden. Dat is ook gebeurd.

Haar broer Klaas Koffeman, die met bèbes zuster Aafje Post was getrouwd, had zijn botter in Zaandam liggen. Daar werd de kist heengebracht om naar Urk vervoerd te worden. Ome Louw en zijn drie kleine kinderen gingen ook met de botter mee. Kleine Gerrit van 3 jaar ging boven op de kist liggen en riep hard om zijn moeder.

Op Urk werd tante Boukje opgebaard bij ome Louwe en bèbes vader Gerrit Post. Ze is vanuit de Christelijke Gereformeerde kerk door ds. Binee begraven. Moeder paste op het jongste kind Gerrit.

Een diepbedroefde man met de oudste twee kleine kinderen liepen achter de baar aan naar de laatste rustplaats, het "oude kerkhof" naast het "Kerkje aan de Zee". Daar mag ze rusten tot op de jongste dag. Want er blijft een rust over voor het volk van God.

Enkele brieven van bèbe aan zijn broer Louwe

Nu bèbes broer Louwe weduenaar was geworden met drie jonge kinderen, hielden bèbe en bessien contact met hun broer en zwager door het schrijven van een brief. Hier volgen er enkele:

Urk, 29 juli 1935.

Geliefde broer en kinderen,

Ik schrijf u uit vaders naam een briefje en laat u weten dat wij nog gezond zijn en hopen van u lieden hetzelfde. Mijn vader rekent dat u met uw vakantie op Urk komt en nu scheen het uit de brief van uw schoonmoeder dat dit niet zo was. Daarom schrijf ik u uit vaders naam een briefje dat u wel moet komen en u moet schrijven wanneer u komt.

Uw schoonmoeder zei dat Albertje dinsdagavond kwam en dan gaat ze de andere week mee naar Hardenberg, naar Koert en Marretje.

Nu geliefde broer, vader zei dat u schreef dat u nooit geen briefje kreeg van de familie, maar u weet wel hoe of dat gaat. En wij horen ook nooit wat van u. Wij hebben nu gehoord dat Trientje ook naar de bossen moet. U moet eens schrijven hoe het met haar gaat en u moet haar eerst maar eens meenemen naar Urk met de vakantie. U moet ook alles maar niet geloven wat die dokters zeggen.

Hier is alles nog wel. Mijn vrouw is van de week thuisgekomen. Die heeft drie weken in Ommen geweest. Albertje heeft een jongetje, Jacob, en het is alles naar wens gegaan.

Nu geliefde broer, wat zal ik al meer schrijven. U zult mij in uw hart wel toestemmen, dat u nu het gemis van uw vrouw pas begint te voelen nietwaar?

Maar ik kan u anders geen weg wijzen als de Heere om kracht vragen om uw kruis gewillig te dragen en u te bewaren voor op- en tegenstand. Die kan het alleen doen. Daar zijn mensen niet toe in staat. Al moet men hetgeen zij zeggen toestemmen met ons verstand, maar genade doet het kruis gewillig dragen.

Het is bij je schoonmoeder ook alles nog gezond, u zult het misschien wel weten dat De Wit zijn vrouw ook is overleden en die Frans zo plotseling is dood gebleven over een paar weken. En wat is het in de Kamer ook aan het gissen. Ik geloof broer dat wij zoveel goeds niet te verwachten hebben. Gelukkig die een gegronde hoop mag bezitten, want die is geborgen voor de tijd, maar ook en wel bijzonder, voor de eeuwigheid. En dan moet hij ook wel eens soms nog dieper door kruis en druk, maar hij zal uw ziele er als een buit uithalen.

Nu broer en kinderen, van ons allen genacht, van vader en de familie ook.

Uw broer Andries Post

Een nieuwjaarsgroet:

Urk, 1 januari 1936

Geliefde broer en kinderen,

Wij nemen door 's Heeren goedheid de pen op om u enige letteren te schrijven en wij wensen u lieden des Heeren onmisbare Zegen toe in dit pas begonnen jaar en hopen dat de Heere u lieden de gezondheid mag schenken.

Maar inzonderheid dat u lieden bij al het vergankelijke, het onvergankelijke mag leren zoeken en vinden, bij aanvang of voortgang.

Want geliefde broer, alles roept het ons hier toch toe, bij mij is het niet, niet waar? Wat is er in het vervlogen jaar niet veel veranderd.

Ook in uw gezinsleven.

Ik schrijf dit niet om de wond te openen, ik hoop dat de Heere er Zelf balsem in mag gieten, maar het herinnert ons toch aan het vergankelijke en het voorbijgaan van de grootste en heerlijkste weldaden van dit ondermaanse.

Maar de Heere verandert niet, ook niet in Zijn liefde, als wij Hem mogen bezitten, bezitten wij een onvergankelijk goed dat blijft tot in der eeuwigheid, en dat wij nooit kunnen verliezen, ja dat wij dan juist ten volle zullen bezitten als wij al het aardse zullen verliezen.

En nu moet de Heere ons daartoe wel eens door diepe wegen leiden, ja ons het dierbaarste ontnemen. Mochten des Heeren wegen en beproevingen ons daar toe maar leiden, tot eeuwige winst voor onze onsterfelijke ziel. Mocht dat ulieder deel ook worden, lieve kinderen.

En wij wensen de juffrouw ook des Heeren zegen toe en des Heeren kracht en genade, om voor de kinderen een moeder te zijn.

Nu geliefde broer, alles is hier nog gezond. U zult wel een brief van vader gekregen hebben. Het was bij ons druk. Wij hadden al de kinderen thuis. Ons Albertje ook met het kind, Japien. Wij hebben gisteren en vanmorgen dominee Aalbers gehad en die heeft het mooi gemaakt, zo echt kinderlijk eenvoudig en ernstig. Wij krijgen zondag student Van Minnen en wij hebben 22 december student Van Voorthuysen gehad. Die heeft toen hier zijn eerste drie preken gedaan, maar dat was iets bijzonders. Daar hebben wij ons op vergaapt en hij mocht er zelf zo in delen, en dat is zo groot voor een Dienaar des Woords.

En nu broer, ons Aaltje vertelde ons dat u zo'n last van zenuwen had, ook op kerkelijk gebied. Maar geliefde broer, denk om uw lieve kinderen. Ik geloof als er zulk een onenigheid is, en wij kunnen daar niet tegen, dat wij ons dan gerust onttrekken mogen van het ambt. Als wij zo de kerk moeten bewaren gaat toch niet, dat moeten wij dan maar aan de Heere overlaten. En nu met het oog op uw moederloze kinderen, die toch in de eerste plaats aan uw zorg zijn toevertrouwd, onttrok ik mij en liet dat maar van anderen uitvechten, die daar misschien geen last van hebben. Ja, ze zijn er die het wel willen en het mooi vinden als er strijd is. Nu geliefde broer en kinderen, de brief is vol. Van ons allen hartelijk genacht. De juffrouw ook de groeten van ons.

Uw broer Andries Post (schrijf maar eens terug).

Tussen de brieven die bèbe aan zijn broer Louwe schreef, treffen we ook een telegram aan waarin bèbe aan zijn broer melding maakte van het plotselinge sterven van bèbe en bessiens zoon Gerrit, nog maar 26 jaar. Hij was vernoemd naar bèbes vader Gerrit Post. Er was dus opnieuw rouw in de familie. Het telegram:

Urk, woensdag 25 mei 1936

Geliefde broer,

Bij dezen kunnen wij u het treurige bericht zenden dat mijn zoon Gerrit, hedennacht is overleden na een kortstondig lijden aan bloedvergiftiging. U kunt denken hoe wij gesteld zijn. Verders de groeten.

Andries Post

Het leven ging verder

Op 19 mei 1938 trad bèbes broer Louwe Post voor de tweede keer in het huwelijk met Aaltje van der Lande. Ze kregen drie kinderen: Louwe Gerrit in 1939, Boukje in 1941 en Andries in 1943.

Foto ter gelegenheid van het 2e huwelijk van bèbes broer Louwe Post met mej. Alie v/d Lande op 19 mei 1938.

Op de foto van links naar rechts, zoals onze moeder ze heeft benoemd:

- vrouw in de deuropening: onbekend

1. blinde Coba Bakker; 2. vrouw onbekend; 3. ome Jacob Bakker; 4. vrouw onbekend;
5. Urker vrouw: m'n muut = tante Dirkje; 6. Urker vrouw tante Stientje; 7. moeders
bèbe Gerrit Post; 8. daarachter: man onbekend; 9. ome Hein Bakker; 10. ds. Du Marchie
van Voorthuysen; 11. achter de ds.: vrouw onbekend; 12. naast de dominee: tante Diena;
13. achter strik: vader Andries Post; 14. man met hoed: halfbroer van bèbe Gerrit Post,
genaamd Sjoerd Post; 15. op het hoekje rechts: vrouw onbekend;

Vooraan van links naar rechts:

16. jongetje: onbekend; 17. meisje: onbekend; 18. nichtje Tinie Post; 19. neefje Gerrit
Post; 20. ome Louwe Post; 21. mej. Alie v/d Lande; 22. nichtje Albertje Post.

Uitleg van een aantal personen op de foto:

1. blinde Coba: een dochter van bessiens broer Jacob Bakker, getrouwd met Dirkje de Boer (m'n muut);
3. broer van bessien: Jacob Bakker;
5. Jacob Bakkers vrouw: m'n muut Dirkje de Boer;
6. Hein Bakkers vrouw: Stijntje Schenk;
7. vader van bèbe Andries: Gerrit Post;
9. broer van bessien: Hein Bakker;
12. zus van bessien: Diena;
14. Sjoerd Post: halfbroer van Gerrit Post, de vader van bèbe Andries Post. Sjoerd Post is geboren uit het tweede huwelijk van de grootvader van onze bèbe Louwe Post;
18. Tinie Post, dochtertje van Louwe Post en zijn eerste vrouw Boukje Koffeman;
19. Gerrit Post, zoontje van idem;
22. Albertje Post, dochtertje van idem.